

Vergaderjaar 2017–2018

34 775 XIII**Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII), de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2018****Nr. 54****TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING**

Ontvangen 13 december 2017

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

De begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2018 komt te luiden:

Vaststelling van de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor het jaar 2018 (Bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal	19.653.052	3.743.285	3.664.301
	Beleidsartikelen	19.350.431	3.440.664	3.626.408
1	Goed functionerende economie en markten	188.251	186.154	31.062
2	Bedrijvenbeleid: innovatief en duurzaam ondernemen	1.994.761	826.040	109.547
3	Toekomstfonds	109.897	189.595	40.588
4	Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering	17.018.762	2.200.115	3.445.211
5	Meerjarenprogramma Nationaal Coördinator Groningen	38.760	38.760	0
	Niet beleidsartikelen	302.621	302.621	37.893
40	Apparaat	300.121	300.121	37.893
41	Nominaal en onvoorzien	2.500	2.500	0

B

De begrotingsstaat inzake de baten-lastenagenschappen van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) komt te luiden:

Vastgestelde begrotingsstaat inzake de baten-lastenagenschappen voor het jaar 2018 (Bedragen x € 1.000)

Baten-lastenagenschappen	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo baten en lasten
Agentschap Telecom	40.724	41.722	- 998
Dienst ICT Uitvoering	238.341	238.341	0
Nederlandse Emissieautoriteit	6.973	6.973	0
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	466.970	466.970	0
Totaal	753.008	754.006	- 998

Vastgestelde begrotingsstaat inzake de baten-lastenagenschappen voor het jaar 2018 (Bedragen x € 1.000)

	Totaal kapitaaluitgaven	Totaal kapitaalontvangsten
Agentschap Telecom	4.655	4.000
Dienst ICT Uitvoering	57.900	35.000
Nederlandse Emissieautoriteit	290	0
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	20.579	15.000
Totaal	83.424	54.000

Toelichting

Algemeen

De maatregelen die in het regeerakkoord van het kabinet-Rutte III zijn opgenomen met betrekking tot het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, zijn zoveel mogelijk in de oorspronkelijke nota van wijziging¹ verwerkt. Deze aanvullende nota van wijziging geeft verdere budgettaire uitwerking aan het regeerakkoord, voor wat betreft de departementale herindeling met betrekking tot Klimaat². Daarnaast wordt er een departementale herindeling doorgevoerd met betrekking tot Elektrisch vervoer en Digitale overheid voor bedrijven.

Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

Artikel 1 Goed functionerende economie en markten

Dit betreft het deel van de bijdrage aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dat overgaat naar de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in het kader van de departementale hervervorming op het terrein van Digitale overheid voor bedrijven (zie verder de toelichting onder artikel 2).

Artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatief en duurzaam ondernemen

Met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is overeengekomen dat de aangelegenheden op het gebied van Elektrisch vervoer van totaal € 2,661 mln aan verplichtingen en uitgaven worden overgeheveld van het artikel 2 van de begroting van Economische Zaken en Klimaat naar het

¹ Tweede Kamer, 2017–2018, 34 775 XIII, nr. 8.

² Zie Stcr. 2017, nr. 44, blg-821878, d.d. 27 oktober 2017.

artikelonderdeel 19.02 (€ 1,861 mln) en het artikelonderdeel 21.07 (€ 0,8 mln) van de begroting van Infrastructuur en Waterstaat.

De behartiging van aangelegenheden op het terrein digitale overheid voor bedrijven gaat over van de Minister van Economische Zaken en Klimaat naar de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het totale programmabudget dat over gaat voor de verplichtingen en uitgaven bedraagt € 26,3 mln. De over te hevelen taak betreft in de eerste plaats de randvoorwaardelijke beleidsontwikkeling voor en de ontwikkeling en realisatie van de digitale basisvoorzieningen voor bedrijven, met inbegrip van de bijbehorende regelgeving, het bijbehorende toezicht en de bijbehorende bestuurlijke structuur voor de aansturing en financiering van deze voorzieningen.

Het betreft hier de volgende voorzieningen: het digitaal ondernemersplein, de berichtenbox voor bedrijven, Digipoort, de eDelivery-gateway en het in ontwikkeling zijnde Mijn Overheid voor Ondernemers. Ook het ontwikkelen en implementeren van standaarden ten behoeve van het vergemakkelijken van het digitale verkeer tussen de overheid en ondernemingen en rechtspersonen behoort tot deze taak, evenals de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en het beheer van digitale regelhulpen voor bedrijven, het stimuleren van e-factoreren binnen de overheid en het doorontwikkelen en stimuleren van het gebruik binnen de overheid van Standard Business Reporting (SBR). Tevens wordt de verantwoordelijkheid voor het huidige publiek-private afsprakenstelsel voor elektronische toegangsdiensten ETD (bestaande uit eHerkenning voor bedrijven en Idensys voor burgers) overgeheveld naar de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het onderdeel elektronische identificatie binnen de eIDAS-verordening wordt ook de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Ook het opdrachtgeverschap aan, en/of de samenwerkingsovereenkomsten met de agentschappen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl), Dienst ICT Uitvoering (DICTU), Agentschap Telecom (AT) en Logius en de ZBO's Kamer van Koophandel (KvK) en CBS (zie artikel 1) gaan over, voor zover deze opdrachten of samenwerkingsovereenkomsten voortkomen uit de verantwoordelijkheid voor de voornoemde voorzieningen en beleidsverantwoordelijkheden.

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Conform het koninklijk besluit houdende herindeling met betrekking tot Klimaat (no. 2017001809) wordt de Minister van Economische Zaken en Klimaat belast met de behartiging van de aangelegenheden op de terreinen van Klimaat, met inbegrip van klimaatverandering, emissierechten, de Nederlandse emissieautoriteit (NEa) en luchtmissies industrie. De daarmee samenhangende budgetten op de artikelen 19, 20 en 99 van de begroting van Infrastructuur en Waterstaat (XII) van in totaal € 12,489 mln aan verplichtingen, € 13,113 mln aan uitgaven en € 224 mln aan ontvangsten zijn overgegaan naar het artikel 4 van de begroting van Economische Zaken en Klimaat. De naam van het artikel 4 wordt met deze nota van wijziging gewijzigd van «Een duurzame en doelmatige energievoorziening» in «Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering».

Artikel 40 Apparaat

De begrotingswijzigingen op het apparaatsartikel hangen samen met:

– De departementale herindeling met betrekking tot Klimaat. Het apparaatsbudget van in totaal € 3,362 mln (verplichtingen en uitgaven) wordt overgeheveld van de begroting van Infrastructuur en Waterstaat naar de begroting van Economische Zaken en Klimaat.

– De overgang van Elektrisch vervoer van de begroting van Economische Zaken en Klimaat naar de begroting van Infrastructuur en Waterstaat van in totaal € 0,242 mln aan verplichtingen en uitgaven.

– De herverkaveling van Digitale overheid voor bedrijven van de begroting van Economische Zaken en Klimaat naar de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van in totaal € 1,59 mln aan verplichtingen en uitgaven.

Toelichting wijziging van de begrotingsstaat inzake de agent-schappen

In het kader van de departementale herindeling met betrekking tot Klimaat wordt de begroting van het agentschap de Nederlandse Emissie-autoriteit (NEa) overgeheveld van de begroting van Infrastructuur en Waterstaat (XII) aan de begroting van Economische Zaken en Klimaat (XIII).

Meerjarige doorwerking

In de onderstaande tabellen worden per gewijzigd artikel de standen ontwerpbegroting 2018 vóór deze nota van wijziging, de mutaties, en de standen ontwerpbegroting 2018 na nota van wijziging meerjarig opgenomen. Voor de verplichtingen geldt dat er geen sprake is van negatieve bijstellingen op reeds aangegane verplichtingen.

Meerjarige doorwerking verplichtingen (Bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
1	Goed functionerende economie en markten					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	188.396	185.960	183.112	182.939	182.939
	<i>Overheveling naar begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) inzake Digitale overheid voor bedrijven</i>	<i>- 145</i>				
	Stand na 2^e nota van wijziging	188.251	185.960	183.112	182.939	182.939
2	Bedrijvenbeleid: innovatief en duurzaam ondernemen					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	2.023.586	1.948.565	1.933.224	1.933.992	1.981.661
	<i>Overheveling naar begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Elektrisch vervoer</i>	<i>- 2.661</i>	<i>- 800</i>	<i>- 800</i>		
	<i>Overheveling naar begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) inzake Digitale overheid voor bedrijven</i>	<i>- 26.164</i>	<i>- 19.600</i>	<i>- 18.700</i>	<i>- 17.700</i>	<i>- 17.400</i>
	Stand na 2^e nota van wijziging	1.994.761	1.928.165	1.913.724	1.916.292	1.964.261
4	Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	17.006.273	479.228	427.046	365.403	345.623
	<i>Overheveling van artikel 19 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	<i>9.134</i>	<i>9.070</i>	<i>9.065</i>	<i>9.063</i>	<i>9.063</i>
	<i>Overheveling van artikel 20 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	<i>355</i>	<i>355</i>	<i>355</i>	<i>355</i>	<i>355</i>
	<i>Overheveling van artikel 99 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake maatregel regeerakkoord nr. 0160 (Klimaat)</i>	<i>3.000</i>	<i>3.000</i>	<i>3.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>
	Stand na 2^e nota van wijziging	17.018.762	491.653	439.466	375.821	356.041
40	Apparaat					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	298.591	283.311	281.185	280.553	289.805
	<i>Overheveling van artikel 98 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	<i>3.362</i>	<i>3.362</i>	<i>3.362</i>	<i>3.362</i>	<i>3.362</i>
	<i>Overheveling naar artikel 98 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Elektrisch vervoer</i>	<i>- 242</i>	<i>- 242</i>	<i>- 242</i>	<i>- 242</i>	<i>- 242</i>

Artikel	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
	<i>Overheveling naar begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) inzake Digitale overheid voor bedrijven</i>	- 1.590	- 1.590	- 1.590	- 1.590	- 1.590
	Stand na 2^e nota van wijziging	300.121	284.841	282.715	282.083	291.335
Totaal	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat					
	Stand voor 2^e nota van wijziging	19.668.003	3.023.142	2.953.272	2.882.168	2.955.697
	<i>Overheveling van begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	15.851	15.787	15.782	13.780	13.780
	<i>Overheveling naar begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Elektrisch vervoer</i>	- 2.903	- 1.042	- 1.042	- 242	- 242
	<i>Overheveling naar begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) inzake Digitale overheid voor bedrijven</i>	- 27.899	- 21.190	- 20.290	- 19.290	- 18.990
	Stand na 2^e nota van wijziging	19.653.052	3.016.697	2.947.722	2.876.416	2.950.245

Meerjarige doorwerking uitgaven (Bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
1	Goed functionerende economie en markten					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	186.299	184.943	182.095	181.922	181.922
	<i>Overheveling naar begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) inzake Digitale overheid voor bedrijven</i>	- 145				
	Stand na 2^e nota van wijziging	186.154	184.943	182.095	181.922	181.922
2	Bedrijvenbeleid: innovatief en duurzaam ondernemen					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	854.865	815.328	811.218	805.545	810.057
	<i>Overheveling naar begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Elektrisch vervoer</i>	- 2.661	- 800	- 800		
	<i>Overheveling naar begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) inzake Digitale overheid voor bedrijven</i>	- 26.164	- 19.600	- 18.700	- 17.700	- 17.400
	Stand na 2^e nota van wijziging	826.040	794.928	791.718	787.845	792.657
4	Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	2.187.002	2.791.804	3.460.068	3.379.178	3.505.797
	<i>Overheveling van artikel 19 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	9.758	9.070	9.065	9.063	9.063
	<i>Overheveling van artikel 20 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	355	355	355	355	355
	<i>Overheveling van artikel 99 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake maatregel regeerakkoord nr. 0160 (Klimaat)</i>	3.000	3.000	3.000	1.000	1.000
	Stand na 2^e nota van wijziging	2.200.115	2.804.229	3.472.488	3.389.596	3.516.215
40	Apparaat					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	298.591	283.311	281.185	280.553	289.805
	<i>Overheveling van artikel 98 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	3.362	3.362	3.362	3.362	3.362
	<i>Overheveling naar artikel 98 begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Elektrisch vervoer</i>	- 242	- 242	- 242	- 242	- 242
	<i>Overheveling naar begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) inzake Digitale overheid voor bedrijven</i>	- 1.590	- 1.590	- 1.590	- 1.590	- 1.590
	Stand na 2^e nota van wijziging	300.121	284.841	282.715	282.083	291.335
Totaal	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat					
	Stand voor 2^e nota van wijziging	3.757.612	4.293.726	4.948.761	4.854.728	4.967.568
	<i>Overheveling van begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	16.475	15.787	15.782	13.780	13.780
	<i>Overheveling naar begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Elektrisch vervoer</i>	- 2.903	- 1.042	- 1.042	- 242	- 242
	<i>Overheveling naar begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) inzake Digitale overheid voor bedrijven</i>	- 27.899	- 21.190	- 20.290	- 19.290	- 18.990
	Stand na 2^e nota van wijziging	3.743.285	4.287.281	4.943.211	4.848.976	4.962.116

Meerjarige doorwerking ontvangsten (Bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
4	Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering					
	Stand vóór 2^e nota van wijziging	3.221.211	3.782.211	4.458.211	4.517.511	4.511.511
	<i>Overheveling van artikel 19 van begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	<i>224.000</i>	<i>224.000</i>	<i>224.000</i>	<i>224.000</i>	<i>224.000</i>
	Stand na 2^e nota van wijziging	3.445.211	4.006.211	4.682.211	4.741.511	4.735.511
Totaal	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat					
	Stand voor 2^e nota van wijziging	3.440.301	4.003.186	4.682.018	4.752.467	4.733.889
	<i>Overheveling van begroting Infrastructuur en Waterstaat (XII) inzake Klimaat</i>	<i>224.000</i>	<i>224.000</i>	<i>224.000</i>	<i>224.000</i>	<i>224.000</i>
	Stand na 2^e nota van wijziging	3.664.301	4.227.186	4.906.018	4.976.467	4.957.889

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes